

Utrecht, 16 november 2022

Betreft: Digitale leermiddelen in de lumpsum

Geachte Leden van de vaste commissie voor OCW,

Goed onderwijs moet voor elk kind gelijk toegankelijk zijn, ongeacht de portemonnee van de ouders. Helaas speelt juist die factor een steeds grotere rol. Ouders worden geconfronteerd met hoge schoolkosten. Die kosten waren al een probleem voor veel gezinnen, maar worden door de toenemende armoede voor steeds meer ouders een probleem.

Goed werkende digitale leermiddelen zijn inmiddels onmisbaar op de meeste scholen, maar niet elk kind heeft deze ter beschikking. Daar komt de dure grafische rekenmachine voor havo en vwo nog bij. De laptop of tablet moeten ouders vaak zelf financieren. Tenminste 44% van de scholen verwacht dat kinderen over een device beschikken. Dit percentage is in werkelijkheid waarschijnlijk hoger.¹ In 2021 voerde Ouders & Onderwijs een onderzoek uit in het Landelijk Ouderpanel over schoolkosten en digitale leermiddelen. Daarin gaf 70% van de ouders met een kind in het voortgezet onderwijs aan een dat hun kind een laptop of tablet nodig heeft voor school, maar de ouders deze zelf moeten kopen. In schooljaar 2018/2019 lag het gemiddelde bedrag voor leerlingen in leerjaar 1 op 419 euro.² Uit onderzoek van Ouders & Onderwijs uit 2018 blijkt dat 34% van de ouders/verzorgers meer dan 550 euro betaalt voor een laptop.³ Digitale leermiddelen en de grafische rekenmachine zijn een veel te hoge kostenpost voor ouders. Omdat digitale leermiddelen voor het volgen van onderwijs onmisbaar zijn, moeten ze net als schoolboeken gratis verstrekt worden. We vragen u daarom de kosten voor digitale leermiddelen, net als de kosten voor schoolboeken via de lumpsum te bekostigen.

Naast de kosten voor digitale leermiddelen komen er via de vrijwillige ouderbijdrage nog veel meer kosten op het bordje van ouders te liggen. De initiatiefwet van de Leden Westerveld en Kwint heeft een einde gemaakt aan het uitsluiten van leerlingen wanneer hun ouders de ouderbijdrage niet betalen. We zien echter dat dit in de praktijk leidt tot grotere verschillen tussen scholen: scholen waar ouders moeite hebben de ouderbijdrage te betalen kunnen steeds minder activiteiten organiseren, terwijl er bijna geen problemen zijn op scholen waar ouders het makkelijker kunnen betalen. Door de nieuwe wet heeft het niet betalen van de ouderbijdrage geen gevolgen meer voor de leerling. Dat verlaagt in de praktijk de drempel om niet te betalen, zeker bij ouders die toch al steeds moeilijker rond kunnen komen. Bij wijziging van de wet nam de Tweede Kamer de motie De Hoop aan, waarin de regering wordt opgeroepen om een limiet te stellen aan de vrijwillige ouderbijdrage die scholen mogen vragen. De minister heeft hierop nog geen actie ondernomen. In de wet is bepaald dat binnen drie jaar na de inwerkingtreding een evaluatie volgt over de effecten van deze wet in de praktijk. De minister hoeft daarmee niet te wachten tot augustus 2024. We roepen u op om er bij de minister op aan te dringen die evaluatie vervroegd te voeren en snel tot conclusies te komen, bij voorkeur al voor de zomervakantie 2023. Op basis daarvan kan een brede discussie over de vrijwillige ouderbijdrage en overige schoolkosten voor ouders worden gevoerd.

Om op de korte termijn al iets te doen aan de hoge schoolkosten, armoedebestrijding en kansenongelijkheid moeten digitale leermiddelen, net als schoolboeken, onder de Wet Gratis Schoolboeken komen te vallen en kosteloos beschikbaar worden gesteld aan leerlingen. De evaluatie van de Wet Gratis Schoolboeken uit 2021 is tot nog toe onbesproken gebleven, maar ligt er en geeft

¹ Eerste deelrapport evaluatie WGS 2021 (SEO en Regioplan), p. 13.

² Eerste deelrapport evaluatie WGS 2021 (SEO en Regioplan), p. 8.

³ <https://oudersenonderwijs.nl/wp-content/uploads/2021/03/Verslag-onderzoek-aanschaf-tablet-of-laptop-in-PO-of-VO.pdf>.

aanleiding tot het vergoeden van de laptops en tablets. Gezien de urgentie en toenemende armoede, zou in de begroting voor 2023 al ruimte vrijgemaakt moeten worden voor het vergoeden van de digitale leermiddelen. Daarnaast vragen we de Kamer om met de minister in debat te gaan over het bredere vraagstuk van schoolkosten voor ouders.

Met vriendelijke groet,

Lobke Vlaming
Ouders & Onderwijs

Marco Frijlink
Vereniging Openbaar
Onderwijs

Gerdien Lassche
Reformatrische Oudervereniging

Marjet Winsemius
Voor Werkende Ouders

Menno van de Koppel
Onderwijs Consumenten
Organisatie

Joli Luijckx
Oudervereniging Balans

Henk Santing
Netwerk van Ouderinitiatieven